

Nr 11**Försvarsutskottets betänkande med anledning av motion om ökad trafikutbildning för värnpliktiga**

I motionen 1975:146 av herr Alftin m. fl. (s) har – med hänvisning till vad som anförts i motionen 1975:166 – hemställts att riksdagen hos regeringens begär en utredning som syftar till att alla värnpliktiga under sin värnpliktstid ges möjlighet att frivilligt och kostnadsfritt få delta i sådan trafikutbildning att prov för körkort kan avläggas.

Utskottet

Motionen 1975:166, till vilken den nu aktuella motionen (1975:146) hänvisar, innehåller förslag om åtgärder – fortbildning av körkortsinnehavare m. m. – i syfte att förbättra trafiksäkerheten. Förutsättningar bör enligt motionärerna också skapas för att alla värnpliktiga under sin värnpliktstid frivilligt och kostnadsfritt skall kunna få trafikutbildning. Denna senare fråga behandlas särskilt i motionen 1975:146, enligt vilken trafikutbildningen för värnpliktiga bör vara sådan att prov för körkort kan avläggas. Motionärerna föreslår en utredning i ämnet.

I ärendet har inhämtats uppgifter och synpunkter från tränginspektören och statens trafiksäkerhetsverk.

Man är inom försvaret intresserad av att alla åtgärder vidtas som syftar till att öka trafiksäkerheten. Försvarets möjligheter att medverka i trafikutbildningen är emellertid begränsade. Med hänsyn bl. a. till försöken med förkortad värnpliktsutbildning kan försvarsmakten i dag enligt tränginspektören inte åta sig mer än att ge värnpliktiga med vanligt körkort en kompletterande utbildning till militärt förarbevis på de speciella fordon som den värnpliktige måste kunna framföra för att lösa sin krigsuppgift.

En kostnadsfri körkortsutbildning under värnpliktstjänstgöringen skulle troligen också få konsekvenser för grundutbildningen. Tränginspektören anför härom följande:

Krigsförbandens grundutbildning bygger bl. a. på att de militära fordonsförarna tidigt kan ianspråkta såsom förare. Detta förutsätter att större delen av de värnpliktiga vid inryckningen till grundutbildningen har giltigt körkort. Ett genomförande av motionärernas förslag innebär troligen att ett så stort antal värnpliktiga skulle avstå från att anskaffa körkort före värnpliktsutbildningens början att nuvarande utbildning av förbanden blev omöjlig.

Liknande synpunkter framförs av statens trafiksäkerhetsverk. Man motsätter sig inte att ökad trafikutbildning sker genom försvarsmaktens försorg.

om nuvarande militära utbildningssystem lämnar utrymme till detta. Där-
emot anser trafiksäkerhetsverket inte att värnpliktig under grundutbildning
skall beredas tillfälle att obligatoriskt avlägga prov för körkort. Denna möj-
lighet anses liksom nu böra begränsas till att gälla den personal som för
tjänstens fullgörande är i behov av körkort.

Trafiksäkerhetsverket pekar också på konsekvenserna av en ökad tra-
fikutbildning inom försvaret. Man räknar – liksom tränginspektören – med
att ytterst få värnpliktiga i ett sådant läge kostar på sig en körkortsutbildning,
vilket i sin tur skulle äventyra nuvarande utbildningssystem. Detta påverkar
också den civila sektorn, som skulle drabbas av ett betydande bortfall av
körkortsaspiranter. Slutligen skapas en orättvisa mellan män och kvinnor,
eftersom de senare inte skulle få samma möjlighet till kostnadsfri kör-
kortsutbildning.

Utskottet vill framhålla att det knappast kan bli fråga om att ge alla
värnpliktiga under grundutbildning möjlighet att kostnadsfritt och på tjän-
stetid skaffa sig körkort. Ett beslut i denna riktning skulle få alltför stora
återverkningar på den i egentlig mening militära utbildningen. Dessutom
saknar man inom försvarsmakten f. n. resurser för en trafikutbildning av
den omfattning som det skulle bli fråga om.

När det därefter gäller körkortsutbildning på fritid för de värnpliktiga
vill utskottet erinra om att det inom försvaret förekommer en fritidsun-
dervisning som omfattar bl. a. vidareutbildning av körkortsinnehavare. För-
svarsmakten tillhandahåller därvid fordon, instruktörer och lektions-salar
m. m. Enligt vad utskottet har inhämtat deltar ett relativt stort antal värn-
pliktiga i denna fritidsundervisning, som är subventionerad. Viss avgift tas
ut av varje kursdeltagare.

Utskottet anser att fritidsaktiviteter av detta slag bör uppmuntras. Någon
utredning härom krävs dock inte. Motionen bör därför enligt utskottets
mening avslås.

Med åberopande av det anförda hemställer utskottet
att riksdagen avslår motionen 1975:146.

Stockholm den 13 mars 1975

På försvarsutskottets vägnar
PER PETERSSON

Närvarande: Herrar Petersson i Gäddvik (m), Gustavsson i Eskilstuna (s),
Gustafsson i Stenkyrka (c), Glimmér (c), Gustavsson i Ängelholm (s), Karl
Bengtsson i Varberg (fp), fru Sundström (s), herrar Pettersson i Örebro (c),
Brännström (s), herr andre vice talmannen Virgin (m), herrar Gustavsson
i Nässjö (s), Gernandt (c), Björk i Gävle (c), Hedberg (s) och Konradsson
(s).